

Анна ЛЯШЕНКО, редактор напрямку

ФІНАНСОВИЙ ПЛАН КНП

МОЗ оновило Методичні рекомендації з питань перетворення закладів первинної медичної допомоги (далі – заклади ПМД) із бюджетних установ на комунальні некомерційні підприємства (далі – КНП), але питань від цього не поменшало. Спираючись на матеріали інтернет-видання «Український медичний часопис» (<https://www.umj.com.ua>), ми надамо відповіді на актуальні запитання про складання фінансового плану реорганізованого КНП.

Що таке фінансовий план?

Фінансовий план є основним плановим документом, згідно з яким підприємство отримує доходи та здійснює видатки, визначає обсяг і спрямування коштів для виконання своїх функцій протягом року відповідно до установчих документів. Фінансові плани зобов'язані розробляти як державні комерційні підприємства (ст. 75 Господарського кодексу, далі – ГК), так і державні некомерційні (казенні) підприємства (ч. 8 ст. 77 ГК).

Фінансовий план також забезпечує механізм погодження витрат із власником. Реорганізовані КНП відносяться до комунального сектору економіки, але, незважаючи на отриманий ними статус суб'єкта господарювання (далі – СГ), власник має контролювати спрямування витрат. Таким чином, з одного боку, фінансовий план є інструментом контролю, а з іншого – забезпечує легалізацію запланованих видатків підприємства за умови, що витрати враховані в цьому плані та погоджені з власником. У питаннях оподаткування фінансовий план обґрунтовує відповідність витрат статутній діяльності та є запорукою збереження статусу неприбутковості.

Якими нормативними документами керуватися під час складання фінансового плану?

Діяльність закладів ПМД до реорганізації в КНП регламентувалася Бюджетним кодексом (далі – БК). Після відповідного перетворення ці заклади належать до сфери регулювання господарського законодавства і набули статусу СГ. Однак КНП належать до комунальної власності територіальної громади, тому в своїй діяльності мають керуватися, насамперед, такими нормативними

документами, як БК, ГК та Закон від 21.05.97 р. № 280/97-ВР «Про місцеве самоврядування в Україні».

У ч. 1. ст. 24 ГК зазначено, що управління господарською діяльністю у комунальному секторі економіки здійснюється через систему організаційно-господарських повноважень територіальних громад та органів місцевого самоврядування щодо СГ, які належать до комунального сектору економіки. Тобто власник (орган місцевого самоврядування) безпосередньо управляє тими комунальними підприємствами, які є його власністю. Складання фінансового плану та визначення порядку звітування про його виконання також належать до повноважень власника. Утім згідно із законодавством про місцеве самоврядування власник може делегувати виконавчому органу функції затвердження фінансового плану та контролю за його виконанням. На це законодавчих обмежень немає.

Відповідно до чинного законодавства у разі відсутності окремого положення про порядок складання та затвердження фінансового плану та визначення цього поняття в статуті підприємства необхідно керуватися Порядком складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки, затвердженим наказом Мінекономрозвитку та торгівлі від 02.03.15 р. № 205 (далі – Порядок № 205, детальніше див. у наступних номерах).

Які установлені строки складання та внесення змін до фінансового плану?

Як передбачено ст. 75 ГК, річний фінансовий план підприємства затверджується **до 1 вересня року**, що передує плановому. Зазвичай **до 1 червня**

необхідно подати проект фінансового плану до уповноваженого органу/відповідної ради (можливо, комісії, якщо це зазначено в статуті або визначено власником). Після розгляду і можливого доопрацювання проект передається на затвердження власнику, відповідній раді або уповноваженому виконавчому органу.

Після затвердження фінансовий план вважається погодженим і чинним. Законодавством заборонено вносити зміни до плану за минулі періоди. Тобто якщо необхідно зробити певні корективи в січні, то спланувати і внести їх треба до січня. Як бачимо, індивідуальний порядок внесення змін до фінансового плану для медичного закладу зручніший, адже дозволяє внести більше змін протягом року. Так, у разі планування за Порядком № 205 вносити зміни можна тільки тричі — один раз у фінансовий план на наступний рік та двічі протягом поточного.

Отже, слід розробити і погодити з власником Порядок внесення змін до фінансового плану КНП. Вносити зміни можна за рішенням власника або уповноваженого органу (як вирішить власник).

Які розділи має містити фінансовий план?

Найпоширеніша форма фінансового плану складається з кількох розділів (додаток 2 Порядку № 205):

- очікувані доходи з поквартальним зазначенням їх обсягу і розподілом за джерелами надходження (наприклад, доходи за договором із Національною службою здоров'я України (далі – НСЗУ), доходи за місцевою програмою, від оренди майна, надання платних послуг тощо);
- очікувані витрати, на які буде витрачено дохід, постатейно (заробітна плата, витратні матеріали, капітальні витрати, закупівля обладнання тощо) з деталізацією інформації (наприклад, зарплата медичного персоналу, адміністративно-господарського персоналу, керівників тощо) або без неї, що залежить від рішення власника;
- фінансові результати діяльності: валовий дохід, результат від операційної діяльності, фінансовий результат від діяльності (прибуток чи збиток), який визначається співвідношенням доходу та витрат;
- обов'язкові платежі КНП до бюджету (включається до фінансового плану на вимогу власника для зручності формування місцевого бюджету;

показує, які додаткові податки з дохідної частини має сплатити КНП);

- індикатори та коефіцієнти для аналізу фінансового плану та звіту про його виконання, за допомогою яких власник має відстежувати діяльність КНП.

Кому звітувати про виконання фінансового плану?

Спочатку звіт про виконання фінансового плану подається власнику або уповноваженому ним органу. Форми звіту різних підприємств можуть відрізнятися. Якщо порядок складання та затвердження фінансового плану регулюється статутом, то в ньому доцільно зазначити, що звіт про виконання фінансового плану має відображати досягнення певних індикаторів, дані про дохідну і витратну частини загальної суми або інші показники, необхідні власнику.

Щоквартальна звітність подається **уповноваженому органу**, а річна — **уповноваженому органу і власнику**. Відповідна рада може провести сесію щодо розгляду звіту про виконання фінансового плану. Крім того, власник може зобов'язати КНП оприлюднити звіти у порядку та через визначені ним джерела.

Чи треба оприлюднювати звітність, якщо власник цього не вимагає?

Так, треба, адже КНП належать до комунального сектору економіки, на який поширюється Закон від 11.02.15 р. № 183-VIII «Про відкритість використання публічних коштів». Згідно із законодавством на сайті КНП має міститися така інформація:

- цілі підприємства;
- квартальна, річна фінансова звітність;
- аудиторські висновки (якщо проводилася перевірка);
- Статут;
- біографічна довідка керівника;
- річні звіти керівника;
- інформація про операції та зобов'язання КНП, що виникають у результаті державно-приватного партнерства;
- інше.

Хто несе відповідальність за складання та виконання фінансового плану?

За складання та виконання фінансового плану відповідає **керівник підприємства**. Недотри-